

Asiakaspolar

Säästöhaasteessa olympiavoittaja
Satu Mäkelä-Nummela

**”Olen hyvin tarkka
myös energian-
kulutuksen suhteen!”**

Sivu 31

**Siida
on erilainen
museo**

Sivut 4 -5

**Tarkastelussa
oululaisen Jyrki
Anttilan perheen
sähkölasku**

Sivu 29

Toimitusjohtajan katsaus

16.2.2009

Yleiset taloudelliset näkymät ovat synkentyneet talven kuluessa. Eri alojen asiantuntijat ovat käyttäneet vähän eri termejä veikkaillessaan mitä tuleman pitää, mutta lähiajat ovat vaikeita niin kotitalouksille, kunnille kuin yrityksillekin. Monet työntekijät ovat myös Lapissa saaneet viestejä, jotka kertovat maailmantalouden ongelmien näkyvän nopeasti täällä pohjoisessakin. Tulevaisuudessa ei ole olemassa enää varmaankaan työuraa, jossa voisi ajatella, että tähän minut on palkattu, tehtävät on kerrottu ja tässä jatkan eläkkeeseen asti.

Vaikeaa on ennakoida mitä on tulossa tai mitkä ovat työelämän tarpeet tämän taloudellisen taantuman mentyä. Energiahuolto tarjosi työtä v. 2006 Suomessa lähes 13 000 ihmiselle ja on mielestäni jatkossakin hyvä ja vetovoimainen vaihtoehto kenelle tahansa nuorelle tai jo työelämässä olevalle. Ala ei ole niin suhdanneherkkä kuin moni muu toimiala. Sähkö esimerkiksi on perushyödyke, jota tarvitaan valon, lämmön ja laitteiden käyttövoiman synnyttäjänä niin huonoina kuin hyvinäkin aikoina. Asiakkaiden kasvanut tietoisuus energiankäytön, kustannusten ja ympäristöasioiden vaikutuksista omaan elämään vaatii myös lisää osaamista ja toimenpiteitä yhtiöiltä.

Alan tehtävien kirjo on laaja. Tarjolla on töitä esimerkiksi teknisen tai kaupallisen koulutuksen saaneille. Asiakaspalvelua hoitamaan tarvitaan ulospäin suuntautuneita, palveluhenkisiä ihmisiä. Ja meillä maakunnallisilla sähköyhtiöillä on valtavasti ihan fyysistä työtä ulkona maasto-oloissa. Uu-

sia verkostoasentajia arvioidaan tarvittavan koko maassa jopa satoja lähimmän viiden vuoden aikana. Esimerkiksi Rovakairalla on tuhansia kilometrejä ilmajohtoverkkoa, jota kasvavassa määrin jatkuvasti saneerataan. Tilanne on aivan sama kaikilla suomalaisilla maakunnallisilla sähköyhtiöillä. Pylväitä ei voi siirtää kotikunnistamme muualle pystytettäväksi niin kauan kuin sähköntarvitsijoita täällä on. Meidän asiamme on huolehtia siitä, että verkko on hyvässä toimintakunnossa ja työt tehdään mahdollisimman tehokkaasti ja kilpailukykyisellä hintatasolla. Se onnistuu vain nykyisten ja tulevien alan ammattilaisten ahkeralla työllä.

Ennusteet ovat tällä hetkellä synkkiä mutta ehkä yhden näkemyksen voi ainakin nuorille esittää: laskun jälkeen tulee yleensä nousu. Paras tapa varautua tulevaan huonoina aikoinakin on hankkia koulutusta. Pienenevät ikäluokat perivät suurten ikäluokkien työt ja tehtävät. Tässä jaossa hyvä koulutus alalla kuin alalla tarjoaa etulyöntiaseman.

Tapio Jalonen
toimitusjohtaja

Muuttuuko ilmasto - vai muuttuuko ihminen

**Ilmastonmuutos - totta vai tarua?
Onko ilmastonmuutos tulossa?
Vai onko se peräti tässä ja nyt?
Onko maailman ekosysteemi
pahemman kerran järkkynyt vai
liioittelevatko tutkijat ja media?
Elämmekö keskellä ihmisen
aiheuttamaa katastrofia vai onko
kysymys vain maapallon
”normaaleista” ilmatilojen ja
säiden vaihtelusta?
Onko maapallo jo potilas ja onko
ihminen typeryydessään sen
kuumeen aiheuttaja?**

tiedossa on, että parin asteen keskilämpötilan nousu maapallolla voi tuoda mukanaan suunnattomia mullistuksia luontoon ja sitä kautta muun muassa maanviljelyyn, matkailuun ja metsätalouteen. Muutokset vaikuttavat myös liikenteeseen, kaupunkisuunnitteluun ja rakentamiseen. Energiasektorilla säiden muutokset vaikuttavat muun muassa vesivoiman tuotantoon. Jos energian tarve kasvaa kesän helteiden aikana, niin samalla lämmitysenergian tarve vähenee talvella leutojen säiden ansiosta.

Lämmintä, sateista, myrskyistä

Sään ääri-ilmiöt ovat viime vuosina lisääntyneet kautta koko maailman. Me-

ret ovat lämmenneet, sateet ja myrskyt lisääntyneet, keskilämpötilat nousseet ja arktisten alueiden jääpeitteet vetäytyneet ja ohentuneet. Vuosi 2005 oli tähän asti lämpimin maailmassa.

Ilmastokatastrofin välttämiseksi arvioidaan tarvittavan - Suomessa ja koko maailmassa - noin 40 prosentin päästövähennykset.

Symbolisena eleenä uhkakuvan olemassaolosta ja ihmisten herättämiseksi todellisuuteen yli 400 kaupunkia maailmassa sammuttaa valot tunnin ajaksi maaliskuun viimeisenä lauantaina. Tempauksella halutaan antaa selkeä viesti maapalloa uhkaavasta vaarasta ja samalla maailmanlaajuinen valtakirja ilmastonmuutosta hillitsevien päätösten tekoon.

Mutta mikä on totuus? Ja mikä on ihmisen vaikutus maapallon ilmastoon?

Debatti jatkuu

Ilmastodebatti jatkuu, vaikka tiedemiesten vastaus on jokseenkin yksiselitteinen ja tieteellinen konsensus ihmisen syyllisyydestä tilanteeseen on laaja. Yhdysvaltalainen tutkija Naomi Oraskes (Kalifornia, San Diego) kävi lävitse yli 900 ilmastotutkimusta. Niistä 98 prosenttia päättyi teoriaan, jonka mukaan ihmiskunnan tuottamat kasvihuonekaasut vaikuttavat maapallon ilmastoon.

Mutta kuinka paljon? Siitä on tutkijoilla erilaisia arvioita.

Niin ikään maallikoiden käsitykset vaihtelevat. Jotain on kuitenkin tapahtunut. Esimerkiksi Lapissa on jo monen vuoden aikana pantu merkille, että riekko ja jänis vaihtavat värinsä valkoiseksi - kuten ennenkin - joskus lokakuulla. Pysyvä lumi Rovaniemen korkeudelle voi kuitenkin tulla vasta marras-joulukuun vaihteessa.

Eivätkö jänikset ole ehtineet mukaan ilmastonmuutokseen?

Näitä ja vähän muutakin kyselimme muutamilta luonnossa viihtyviltä lappilaisilta. Vastaukset vaihtelivat.

KYSYMYKSET

1. Mitä mieltä olet ilmastonmuutoksesta?
2. Miten olet havainnut ilmaston muuttuneen Lapissa/Suomessa/Euroopassa/maailmassa?
3. Mistä itse päättelet ilmaston muuttuneen?
4. Onko ilmastonmuutokseen kiinnitetty liikaa / liian vähän huomiota?
5. Mitä tavallinen ihminen voi tehdä ilmaston /ympäristön hyväksi?
6. Miten olet itse yrittänyt jarruttaa ilmastonmuutosta?
7. Jotakin muuta aiheeseen liittyvää?

Jukka Valanne, lääketieteen tohtori, professori

1. Ilmastonmuutos lienee valtaosin negatiivinen tosiasia.
2. Olen havainnut tavallista jyrkempiä ja rajumpia säävaihteluita, jotka yhdistän ilmastonmuutokseen lukemani perusteella.
3. Ilman tiedeyhteisön tutkimuksia ja kirjoituksia en ehkä havaitsisi sen kummempaa muutosta kuin vaikkapa kolmekymmentä vuotta sitten.
4. Jos tutkimuksen valtavirta on oikeassa (kuten oletan), niin liian vähän.
5. Omalla valinnalla voi vaikuttaa liikenteen ja asuntojen lämmityksen aiheuttamiin päästöihin. Täällä Euroopan perukassa asuvina meille pitäisi kuitenkin sallia hieman isommat liikennepäästöt kuin esimerkiksi Pariisissa tai Berliinissä asuville. Vihertävät ihmisetkin voisivat hyväksyä vesivoiman ja ydinvoiman meidän kaikkien parhaaksi.
6. Vähän vaatimatonta se on ollut. Mökin peruslämpö pidetään suhteellisen matalana ja nostetaan takassa poltettavilla koivuklapeilla normaaliksi. On päätetty, ettei toista autoa perheeseen hankita.
7. Kehotan kaikkia perehtymään ilmastoihin vakavasti otettavan median avulla. Ilmasto-ongelmia ei mielestäni voi pääasiallisesti sälyttää yksittäisen ihmisen harteille, vaan ratkaisut olisi tehtävä valtio/maanosa/maapallotasolla. Erilaisilla haittaveroilla voitaisiin ymmärtääkseni ohjata ihmisten käyttäytymistä.

Pekka Lanko, herra

1. Jos se on ihmisen aiheuttama, meän häätyy olla siitä syvästi huolissaan.
2. Lapsena talvi tuli pyhäinpäivinä. Munnakkajät antoivat luistelunautinnon useasti viikoiksi. Harvoin vuoden vaihteessa näkyi lumen alta kanervikko.
3. Ennen meillä ajettiin talvisin Pessalompolon yli hevosella tikkatietä pitkin. Nyt ei ole sinne asiaa ees sivakoilla.
4. Jos se on tosi, liian hitaat on herrojen ja narrien toimet.
5. Pyssyy kotona ja hillitsee itensä. Piiruako net Puketissa tekkee laumoittain?
6. Älkää ihailko formulaväkeä, net on ittestään perkelheestä. Siirtovaikutus tuhlailevaan touhuun on suunnaton. Siellä ei ole sinkeillä sitoutuneita suojelejoita puskureissa. Halot tehen edelleen, hella- sekä piispuut. Löysään energiani harkiten, ko sitä on niin vähän. Jänis antaa liikunnan ja lihan, johon ei ole käytetty vääräyttä. Olen saarnannut lentomäkihullutuksesta: Soon aivan sama, mihin törmhään se pykäthään. Ko jääkarhut tippuu merheen, meilä on käsillä isommat murheet.
7. Mauri Timonen kattoo 10 000 vuoden ikäistä lustosarjaa ja eppäilee: kaikki mahtuu vielä suureen vaihteluun. Pentti Linkolassa on vain yksi inhottava puoli: se rietas on oikeassa.

Juhani Valli, eräkirjailija

1. Osin eräänlaista ilmastopeliä, pelottelua ja propagandaa. Maapallo elää sääineen omaa elämänsä; ihmisen vaikutus siihen on lähinnä mikroskooppinen.
2. Ehkä vähälumisia talvia, pitempiä syksyjä ja 70-luvun ”brezhneviläiset” pakkaset puuttuvat. Kuitenkin yhden ihmisen aikajana on niin lyhyt, että on turha puhua silmämääräisistä muutoksista tai tuntumista maapallon satojatuhansia vuosia kestäneessä kiertokulussa.
3. Sama kuin yllä.
4. Liikaa. Pelataan eräänlaista ilmastopeliä, jossa häviäjät ovat pienet, kuuliaiset maat, jotka haluavat tehdä miellyttävän vaikutuksen itsestään.
5. Antamalla luonnon elää omaa kulkuaan.
6. En mitenkään. Turha ajatella idealistisesti, että yksi ihminen mitään voi.

Jääkausia tulee ja menee ja mannerlaatat ja sää ovat jatkuvassa muutostilassa. Ei ole mitään sellaista kuin luonnon tasapaino; luonto on jatkuvassa muutostilassa ja kaaoksessa. Ainoastaan ihmisen on jämähtänyt paikoilleen.

7. Suosittelem kirjaa Michael Crichton: Pelon ilmasto. Tarvitseeko ihmiskunta uhkakuvia? Kuka niitä luo?

Zoë Koivu, lehtori, Lapin yliopisto

1. Ymmärtääkseni maapallon ilmasto on aina ollut jaksoittain muutoksessa. Median antaman käsityksen perusteella minulla ei ole epäilystäkään että ilmastomuutos on vahvistunut teollistumisen ja ihmiskunnan toimien takia viime vuosisadan aikana.
2. Lapissa olen huomannut, että lumi tulee myöhemmin ja talvet ovat leu-

dompia. Myös kesät näyttäisivät olevan sateisempia. Olen myös kuullut Lapin puurajan siirtyvän pohjoisemmaksi, samoin uutisia kasvien ja hyönteisten muutosta Lappiin Suomen eteläisiltä alueilta. Säiden ääri-ilmiöt ovat lisääntyneet Euroopassa ja koko maailmassa.

3. Ilmaston muutoksen kiihtyminen saanut huolestuneeksi tulevaisuudesta. Nousevilla lämpötiloilla, jäätiköiden sulamisella, merenpintojen nousulla, merivirtauksien ja Golfvirran virtauksien muutoksella voi olla monenlaisia seurauksia Pohjois-Euroopalle. Epäilen voivatko kas-

vit ja eläimet sopeutua muutokseen niin nopeasti kuin ne ilmaantuvat. Äärimmäisten, maailmanlaajuisten säiden muutoksen mukana voimme odottaa häiriötä ruoan tuotannossa, enemmän ympäristöpakolaisia ja laajaa inhimillistä ja ekologista kaaosta. Miten Suomi pärjää? Miten maailma selviytyy? Onko yksikään maa valmistautunut tähän?

4. Media on kiinnittänyt viime vuosina todella paljon huomiota ilmastomuut-

tokseen, ja asia on myös tärkeä osa teollista tutkimusta. Niin muodoin erityisesti ilmastomuutoksesta on paljon enemmän tietoa kuin ympäristöasioista yleensä. Olen havainnut tämän tietoisuuden myös niiden opiskelijoiden keskuudessa, joita opetan. Mutta ovatko he aktiivisia ympäristöasioissa, on toinen kysymys.

5. Soveltamalla ”RE-sanoja” jokapäiväisessä elämässämme jokainen voi tehdä jotakin: reuse (uusiokäyttää), reduce (vähentää), recycle (kierrättää), renew (uudistaa), repair (korjata, kunnostaa), redesign (suunnitella uudelleen) ja refuse (kieltäytyä). Sen lisäksi me voimme relax (rentoutua, levätä, rauhoittua) ja rejoice (iloita).

6. Yritän tehdä mahdollisuuksien mukaan ekologisimmat valinnat kuluttajana ja yksilönä.

7. Hallituksen pitäisi joka tasolla voimakkaasti rohkaista ja tukea ´vihreää toimintaa´ teollisuudessa, teknologiassa, yritystoiminnassa, tavaroiden kulutuksessa ja yksilöllisessä käyttäytymisessä. Pelkään tosin, että nykyiset kovat taloudelliset ajat jarruttavat monien ympäristöponnistuksien etenemisen. Suomessa käytetään runsaasti energiaa ja Suomi on myös suuri päästöjen tuottaja asukasta kohti. Rikkaana maana sillä on hyvät mahdollisuudet ei vain keventää hiilidioksiditaakkaansa vaan myös näyttää tietä teknologioiden, palvelujen ja sellaisten elämäntapojen kehittämisessä, jotka edistävät planeettamme hyvinvointia.

Rovaniemen palvelupiste

Käyntiosoite: Kauppakeskus Revontuli, Koskikatu 27, 4 krs.
Postiosoite: PL 8013, 96101 Rovaniemi
Puhelin 0207 566 300. Asiakaspalvelu 0207 566 320. Faksi 0207 566 301
asiakaspalvelu@rovakaira.fi
www.rovakaira.fi

ROVAKAIRAN YHTEYSTIEDOT

Kittilän palvelupiste

Lukkarintie 30
99100 Kittilä
Puhelin 0207 566 300
Asiakaspalvelu 0207 566 320
Faksi 0207 566 307
asiakaspalvelu@rovakaira.fi

Napapiirin toimisto

(Käyntiosoite: Pukinpolku 40)
Postiosoite: PL 8013, 96101 Rovaniemi
Puhelin 0207 566 300. Faksi 0207 566 308
asiakaspalvelu@rovakaira.fi

Sodankylän palvelupiste

Ojennustie 3,
99600 Sodankylä
Puhelin 0207 566 300
Asiakaspalvelu 0207 566 320
Faksi 0207 566 309
asiakaspalvelu@rovakaira.fi

